

SAŽETAK PRESUDE

BÁLŠAN PROTIV RUMUNJSKE OD 23. SVIBNJA 2017. GODINE ZAHTJEV BR. 49645/09

Rumunjske vlasti nisu dovoljno posvećene sprječavanju obiteljskog nasilja

ČINJENICE

Podnositeljica zahtjeva u braku je od 1979. godine i ima četvero djece. Tvrdila je da je njezin muž bio nasilan prema njoj i djeci tijekom braka. Nasilje se intenziviralo 2007. godine tijekom brakorazvodne parnice i nastavljeno je 2008. godine kada je razvod okončan. U tom ju je razdoblju njezin suprug osam puta napao, a ozljede koje su zabilježene u medicinskim izvješćima zahtijevale od dva do najviše deset dana liječničke skrbi.

U razdoblju od 2007. do 2008. godine podnositeljica je više puta zatražila pomoć policije, slala zahtjeve za zaštitu načelniku policije i podnosila kaznene prijave. Nadležna tijela su tijekom istrage i u postupku pred sudom smatrala kako je podnositeljica sama doprinijela obiteljskom nasilju te da ono nije bilo dovoljno ozbiljno da bi zahtijevalo primjenu kaznenog zakona.

Sudovi su oslobodili njezinog supruga od odgovornosti za nanošenje tjelesnih ozljeda u tri incidenta iz 2007. godine; u pogledu pet incidenata u 2008. godini, tijela kaznenog progona odlučila su da neće podići optužnicu. Njezin je suprug dobio administrativnu novčanu kaznu nakon svake od tih odluka. Tijekom kaznenih istraga i sudskih postupaka podnositeljica je stalno skretala pozornost vlasti na zlostavljanje koje trpi od supruga, upozoravajući ih da se boji za svoj život. Međutim, nikada nisu poduzete nikakve konkretne mjere, a njezini zahtjevi da sudovi nalože zaštitne mjere nisu bili usvojeni.

PRIGOVORI

Podnositeljica je tvrdila da je vlasti nisu uspjele zaštititi od višekratnog obiteljskog nasilja i utvrditi odgovornost njezinog supruga, unatoč brojnim pritužbama. Također je tvrdila da se zbog tolerancije takvog nasilja osjećala poniženom i bespomoćnom. Sud je predmet odlučio razmotriti na temelju članka 3. (zabrana nečovječnog i ponižavajućeg postupanja) i članka 14. (zabrana diskriminacije).

ODLUKA SUDA

Članak 3. (zabrana nečovječnog i ponižavajućeg postupanja)

Sud je smatrao da je fizičko nasilje kojem je podnositeljica bila višekratno podvrgnuta i ozljede koje je pritom zadobila, a koje su dokumentirane u medicinskim i policijskim izvješćima, bilo dovoljno ozbiljno te da je doseglo potrebnu razinu težine, slijedom čega je primjenjiv članak 3. Konvencije.

Rumunjske su vlasti morale biti svjesne tog zlostavljanja, s obzirom na višekratne pozive za pomoć upućene policiji i sudovima. Vlasti su stoga bile obvezne poduzeti sve razumne mjere kako bi reagirale na njezine pritužbe i spriječile ponovne napade. Naime, u Rumunjskoj

postoji pravni okvir za prijavu obiteljskog nasilja i traženje zaštite, a podnositeljica ga je u potpunosti iskoristila.

Sud je s ozbiljnom zabrinutošću zaključio da su vlasti utvrdile da je podnositeljica pridonijela obiteljskom nasilju, te da su smatrale da ono nije bilo dovoljno ozbiljno da bi spadalo u doseg kaznenog zakona. Takav pristup, u slučaju kada je do obiteljskog nasilja nesporno došlo, lišio je nacionalni pravni okvir njegove svrhe, te nije u skladu s međunarodnim standardima o nasilju nad ženama, a posebice o obiteljskom nasilju.

Nadalje, unatoč činjenici da se podnositeljica nastavila žaliti na daljnje zlostavljanje, vlasti očigledno nisu poduzele nikakve mjere kako bi je zaštitile. Jedine izrečene sankcije, administrativne novčane kazne, bile su neučinkovito sredstvo odvratanja od daljnjeg zlostavljanja.

Sud je stoga utvrdio da način na koji su vlasti rješavale njezine pritužbe nije pružio odgovarajuću zaštitu podnositeljice od nasilja u obitelji, što je povrijedilo članak 3. Konvencije.

Članak 14. (zabrana diskriminacije)

Sud je naveo službene statistike koje su pokazuju da većina ljudi u Rumunjskoj tolerira obiteljsko nasilje i smatra ga normalnim. Građani možda nisu dovoljno svjesni opsežnog pravnog i političkog okvira u Rumunjskoj za uklanjanje diskriminacije prema ženama, a same žene možda nisu svjesne svojih prava. Očigledno, niti vlasti nisu u potpunosti cijenile ozbiljnost i opseg obiteljskog nasilja u Rumunjskoj, kao što se vidi u ovome predmetu, zbog toga što nisu primijenile mjerodavne zakonske odredbe. Ta je pasivnost odražavala diskriminacijski stav prema podnositeljici kao ženi.

Sud je stoga smatrao da je nasilje kojem je podnositeljica bila izložena bilo nasilje na temelju spola, što predstavlja oblik diskriminacije žena. Unatoč tome što je donesen zakon i nacionalna strategija o sprječavanju i suzbijanju takvog zlostavljanja, sveukupno nereagirane pravosudnog sustava i nekažnjavanje nasilnika, kao što je utvrđeno u predmetu podnositeljice, ukazuju na nedovoljnu opredijeljenost za sprečavanje obiteljskog nasilja u Rumunjskoj.

Slijedom toga, došlo je do povrede članka 14. Konvencije u vezi s člankom 3. Konvencije.

PRAVIČNA NAKNADA

9.800 eura na ime nematerijalne štete

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.